

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ В. ВІТМЕНА В ТЕКСТОПРОСТОРІ ЗБІРКИ «ЛИСТЯ ТРАВИ»

Багацька Олена Вікторівна,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
ORCID ID: 0000-0002-4443-1385

Крючков Сергій Сергійович

магістрант
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

У статті проаналізовано засоби формування мовної картини світу В. Вітмена в текстовому просторі збірки «Листя трави». Оскільки поетичне слово автор розглядав як живий організм, схильний до розвитку, тому був доволі прискіпливим у виборі лексичного матеріалу, вимагаючи максимальної відповідності між зображуваним об'єктом та його художнім визначенням. Доведено, що на противагу сучасникам митець ставив перед собою завдання зламати застарілу романтичну систему віршування і по-демократичному відкрити поетичні двері для мови з погляду загальноприйнятих норм нехудожньої. Зазначено, що такий демократизм виявлявся передусім у самій ритміці вірша, у простоті типологічно спорідненої з розмовною фрази. Поет ніби навмисне зіштовхував різностильові лексеми, не уникаючи контрастів. Виявлено, що із широко представленої лексичної системи він обирав саме ті слова, які найкраще розкривають авторський задум, умонтовував їх у текст, пов'язував з іншими словами, створюючи свою унікальну мовну картину світу. З'ясовано, що реалізувати таку техніку авторові вдалося завдяки принципу каталогізації, який можемо назвати найбільш характерною та оригінальною особливістю його ідіостилю. У вітменівському «каталозі» переважає приземлено-побутове, матеріальне начало, об'єкт фігурує не як знак чогось вищого, а як типовий представник визначення «класу». Для художнього відтворення дійсності митець використовував загальноповсюдне лексичне середовище з нейтральним забарвленням, але шляхом її поєднання з піднесеним пафосом перетворював поетичну мову на пристрасний монолог ліричного героя. Відсутність приметникових форм у переважній більшості поезії вдало компенсувалась активним вжитком дієслів, покликаних зримо відтворювати динаміку художнього світу. У такий спосіб, за аналогією до злагодженого оркестру, В. Вітмен зі строка того хаосу багатогранної дійсності майстерно вибудовував культурологічну модель власного макрокосмосу.

Ключові слова: мовна картина світу, ідіостиль автора, текстовий простір, лінгвокультурологічний аспект.

Bahatska Olena, Kriuchkov Serhii. The means of W. Whitman's language picture formation in the textual space of the collection 'Leaves of Grass'

In the article the means of forming the language picture of the world of W. Whitman in the textual space of the collection 'Leaves of Grass' are analyzed. Since the author considered the poetic word as a living organism, prone to development, he was quite meticulous in the choice of lexical material, demanding maximum correspondence between the depicted object and its artistic definition. It is proved that, in contrast to his contemporaries, the artist set himself the task of breaking the outdated romantic system of poetry and democratically opening the poetic door for language from the point of view of generally accepted norms of non-artistic language. It is noted that such democracy was manifested primarily in the very rhythm of the poem, in the simplicity of the typologically related phrase. It is as if the poet purposely juxtaposed different stylistic lexemes, without avoiding contrasts. It was revealed that from the widely presented lexical system, he chose exactly those words that best reveal the author's intention, mounted them in the text, connected them with other words, creating his unique language picture of the world. It was found out that the author was able to implement such a technique thanks to the principle of cataloging, which can be considered the most characteristic and original feature of his idiosyncrasy. In Whitman's 'catalog' the down-to-earth, material principle prevails, the object appears not as a sign of something higher, but as a typical representative of a certain 'class'. For the artistic reproduction of reality, the artist exploited commonly used vocabulary with a neutral semantics, but by combining it with elevated pathos, he turned poetic language into a passionate monologue of a lyrical hero. No adjectival forms in the vast majority of poems were successfully compensated by the active use of verbs designed to visibly reproduce the dynamics of the literary world. In this way, by analogy with a coordinated orchestra, W. Whitman masterfully built a cultural model of his own macrocosm from the colorful chaos of multifaceted reality.

Key words: language picture of the world, idiosyncrasy of the author, textual space, linguistic and cultural aspect.

Вступ. Формування цілісної багатогранної особистості в усі часи відбувалося шляхом творчого долучення до національної та світової культури з її традиціями й ціннісними пріоритетами, а мистецтво, і в першу чергу література, активно сприяли духовному самовизначенню людини. Найбільш знакові зразки мистецтва слова забезпечували художню фіксацію фундаментальних констант буття в їх філософському вимірі, образну інтерпретацію

локальних культурно-історичних явищ та зосереджувались на антропоцентричних універсалах, пов'язаних з різними проявами особистісної реалізації. Особливу роль у цьому процесі відігравав автор художнього твору, який, з одного боку, виступав носієм культурних домінант своєї доби, сприяв увиразненню національної свідомості, а з іншого – демонстрував власну творчу самобутність на рівні оригінального ідіостилю.

Індивідуальний стиль письменника знаходить своє вираження в переважній більшості компонентів літературного тексту: у відборі художнього матеріалу, у постановці проблеми, в ідейних концептах, у системі жанрово-стильових координат, в емоційній тональності оповіді, у способах образотворення, на рівні добору й комбінування мовних одиниць та використання синтаксичних конструкцій тощо. Тому вважаємо, що проблема наукової ідентифікації авторського ідіостилу має комплексний характер, а його аналіз вимагає інтегрованого підходу.

Мета запропонованої роботи полягає у виявленні специфічних ознак та шляхів становлення унікальної поетичної манери Волта Вітмена з урахуванням лінгвокультурологічних аспектів організації текстопростору збірки «Листя трави». Зауважимо, що вибір дослідницького вектора був зумовлений відсутністю консолідованої позиції вчених щодо визначення поняття «ідіостиль», формування методологічних засад його вивчення, а також обмеженою кількістю наукових праць, присвячених системному аналізу оригінального у своїй самобутності індивідуального стилю американського поета-новатора.

Ретельне опрацювання теоретичних джерел дозволило нам з'ясувати, що до питання стилістичної термінології в українській лінгвістиці й літературознавстві зверталися Л. Брославська, Є. Волощук, З. Гладун, І. Кульчицький, А. Корнієнко, А. Бугайов, Б. Стельмах та ін. – їх праці демонструють певний інтерпретаційний поліфонізм і засвідчують необхідність систематизації наявних дослідницьких здобутків у межах тлумачення поняття «ідіостиль». Що ж до безпосередньої характеристики індивідуального стилю В. Вітмена, робота в цьому напрямку лише започаткована в окремих статтях Ж. Клименко, І. Таранік-Ткачук, О. Дуброви, та ін. З огляду на незавершеність процесу ґрунтовного дослідження означених аспектів вважаємо наше дослідження **актуальним**, оскільки воно повністю відповідає сучасним вимогам контекстного вивчення художньої літератури в її лінгвокультурологічній багатомірності.

Для ефективного досягнення мети ми використовуємо такі **методи дослідження**: аналіз і синтез теоретичних концепцій, описово-аналітичний підхід, герменевтичний аналіз, контекстний аналіз, лінгвістичний аналіз, асоціативно-семантичний аналіз, системний підхід з елементами структуралізму.

Результати. Мистецтво міцно вмонтоване в спілкування між людьми, адже його зразки зазвичай орієнтовані на сприйняття широкого загалу, є свого роду посланням автора своїм сучасникам. У літературі, що оперує словами, комунікативна складова художньої діяльності виражена найбільш відкрито й повно. Художня мова, дотична до традицій риторики, наділена енергією переконання; якщо ж вона базується на розмовній лексиці, то виявляє себе як невимушене спілкування автора з читачем. Індивідуальність стилю конкретного письменника завжди визначається гармонійним поєднанням запропонованої концептуальної інтерпретації змодельованої картини світу з мовности-

льовими засобами, які забезпечують максимально ефективну реалізацію намічених завдань. Тому культурологічний аспект творчого доробку В. Вітмена маємо розглядати в тісному взаємозв'язку з лінгвістичним.

Мова як матеріал літературної діяльності, її внутрішні закони і співвіднесеність з реальністю постійно знаходились у центрі уваги В. Вітмена. За теоретичною концепцією автора збірки «Листя трави», той митець, який досконало володіє словом, здатний оволодіти всім розмаїттям навколишнього світу: він може змусити слова співати, танцювати, обмінюватись поцілунками, гриміти, котитись, сяяти, тобто робити все те, що роблять люди чи природні стихії, бо слово є активним посередником між особистістю, її душею і світом [10].

Романтичний стиль в англійській поезії середини XIX століття сприймався вже як цілком сформований канон. На противагу більшості, В. Вітмен поставив перед собою завдання зламати застарілу художню систему, по-демократичному відкрити поетичні двері для мови з погляду загальноприйнятих норм нехудожньої. Він вимагав від літератури нового часу, щоб слово в ній ішло з ланів і фабрик, вулиць і базарів, портів і шпиталів, з усіх найвіддаленіших куточків США. При цьому маємо зазначити, що в межах авторської лексичної системи відсутні просторіччя чи сленг. Це не мова реального народу, а її ідеалізований, піднесений варіант. Лексичний демократизм виявляється передусім у самій ритміці вірша, у простоті типологічно споріднених з розмовними фраз. Поет ніби навмисне зіштовхує різностильові лексеми, не уникаючи контрастів, добирає саме ті слова, які найкраще розкривають художній задум, умонтовує їх у текст, пов'язує з іншими словами, створюючи свою неповторну мовну картину світу.

Акцентуючи схильність В. Вітмена до ідеалізації демократичних принципів як культурологічного концепту, ми відзначали в першу чергу демократизацію об'єктів художнього зображення. Американський поет, чий життєвий шлях був тісно пов'язаний з народом, систематично звертався до змалювання нічим не примітних повсякденних речей. У переважній більшості віршів і поем автор збірки «Листя трави» послідовно використовує загальноповсякденну лексику з нейтральним забарвленням, але в поєднанні з піднесеним пафосом перетворює поетичну мову на пристрасний монолог ліричного героя. За результатами аналізу лексичної палітри художнього доробку митця з-поміж семантично і стилістично нейтральних слів можемо виділити такі групи:

1. Лексика на позначення, визначення, характеристику та сприйняття явищ навколишнього світу в його природних проявах: а) **іменники**: *land, desert, mountains, sea, peaks, coast, ocean, wind, grass, trees, sun, night, day, stars, universe, fruit, grain, birds, stream, field, oak, space, lightning, moon and night etc.*; б) **прикметники**: *wonderful, calm, stormy, clear, tart, sunny, shiny, cold, March, summer, beautiful, fresh, simple, quiet, innocent, formidable, rapid, immeasurable, wet, fast, thin, young etc.* в) **дієслова**: *look, stop, watch, admire, love, walk, swim, see, hear, sing, born, die, breathe, embrace, exist, feel, touch, embody, wait,*

accept, believe, can etc. Компонуючи їх у доволі прості смислові конструкції, які тяжіють до імпресіоністичної техніки відтворення миттєвих вражень, В. Вітмен фіксує окремі деталі, з яких складається оточуючий його світ, аби в підсумку одним узагальнюючим штрихом надати звучанню поезії філософського змісту:

*«I saw in Louisiana a live-oak growing,
All alone stood it and the moss hung down from
the branches,
Without any companion it grew there uttering joyous
of dark green,
And its look, rude, unbending, lusty, made me think
of myself,
But I wonder d how it could utter joyous leaves standing
alone there
without its friend near, for I knew I could not»* [11, с. 150];
*«As I have walked in Alabama my morning walk,
I have seen where the she-bird the mocking-bird sat on
her nest in the
briers hatching her brood.
I have seen the he-bird also,
I have paused to hear him near at hand inflating his
throat and joyfully
singing.
And while I paused it came to me that what he really
sang for was not
there only,
Nor for his mate nor himself only, nor all sent back by
the echoes,
But subtle, clandestine, away beyond,
A charge transmitted and gift occult for those being
born»* [11, с. 45].

2. Специфічно-побутова лексика: а) загальні назви на позначення сільського життя: garden, field, grain, farm, horse, cow, yoke, goose, mother turkey and turkey chicks, hemp, rice, cotton, corn, buckwheat, flax, rye, beehives, mill, sprouts, apple tree, raspberry, plantain, plate, table, roof, tiles, cart, boat, shed, pasture, hut etc.; б) загальні назви на позначення міського життя: streets, squares, shouts, lights, cars, bells, church, quarters, building, port, facades, shop windows, business, machinery, meetings, speakers, performances, inventions, machines, crews, bridges, telegraph, locomotives, factories, apartments, vans etc.; в) лексми, що характеризують стан людини: tramp, drunkard, cripple, hermit, old man, suicide, woman in childbirth, sick, slave, giant, madman, bride, smoker, prisoner, ignorant, novice, rowdy etc.; г) назви людей за національністю чи місцем проживання: Australian, Spanish, Greek, Roman, Mexican, Arab, Jew, Hindu, French, Parisian, Turkish, Egyptian, Dahomean, Theban, English etc.; д) назви професій: carpenter, shoemaker, stonemason, boatman, sailor, woodcutter, priest, politician, ploughman, hatter, artists, inventors, captain, president, miner, mechanic, linguists, poets, butcher, pilot, spinner, whaler, policeman, painter, peddler, mower etc.; е) географічні назви: Alabama, States, America, Tennessee, Sea of Mexico, Paumanok, California, Dakota, Manhattan, Mississippi, Ohio, Iowa, Indiana, Minnesota, Kansas, New York, Brooklyn, Maine, Louisiana, Georgia, Elkhorn Valley,

Europe, Africa, Asia, Himalayas, Altai, Tien Shan, Elbrus, Nagasaki Bay, Arctic, Antarctic, China Sea, Bering Strait, British Isles etc.

Ми навели лише незначну частину прикладів, однак навіть вони вказують на широту охопленого поетом матеріалу. Щоб описати життя Америки в усіх його проявах, В. Вітмен обирав слова, художня цінність яких визначалась не піднесеністю чи витонченістю, а точністю і виразністю. Митець не заперечував, що поезія покликана відтворювати прекрасне, але вважав, що краса не обмежується класичними зразками – слово, як і саме життя, довершене перш за все у своїй істинності та простоті. Єдність матеріального і духовного, рівність усіх життєвих явищ (а отже і слів) перед поезією – ось основний принцип вітменівського мовного експерименту.

У збірці «Листя трави» поет прагне дослідити сучасність з акцентом на її філософській глибині й культурологічній масштабності, однак не відриваючись від матеріальної природи. Він навіть не намагається створити умовні «місточки» між чуттєвим та ідеальним, конкретним і загальним, натомість долає ймовірні «розриви» стрімким стихійним летом творчої уяви. Реалізувати таку техніку авторові дозволяє принцип каталогізації, який можемо назвати найбільш характерною та оригінальною особливістю його поетичного ідіостилу. У вітменівському «каталозі» переважає приземлено-побутове, матеріальне начало, об'єкт фігурує не як знак чогось вищого, а як типовий представник визначеного «класу». Як наслідок, світ живих істот, предметів, явищ постає в яскравій і зримій багатогранності. Він увесь підвладний авторові, здатному в художній формі відтворити будь-який предмет, явище, дію, – достатньо їх лише назвати:

*«Saw the white sails of schooners and sloops, saw
the ships at anchor,
The sailors at work in the rigging or out astride
the spars,
The round masts, the swinging motion of the hulls,
the slender serpentine
pennants,
The large and small steamers in motion, the pilots in
their pilothouses,
The white wake left by the passage, the quick tremulous
whirl of the
wheels,
The flags of all nations, the falling of them at sunset,
The scallop-edged waves in the twilight, the ladled
cups, the frolicsome
crests and glistening,
The stretch afar growing dimmer and dimmer, the gray
walls of the
granite storehouses by the docks,
On the river the shadowy group, the big steam-tug
closely flank d on
each side by the barges, the hay-boat, the belated lighter,
On the neighboring shore the fires from the foundry
chimneys burning
high and glaringly into the night,*

*Casting their flicker of black contrasted with wild red and yellow light
over the tops of houses, and down into the clefts of streets» [11, c. 194–195];*
*«The early lilacs became part of this child,
And grass and white and red morning-glories, and white and red clover,
and the song of the phoebe-bird,
And the Third-month lambs and the sow s pink-faint litter and the
mare s foal and the cow s calf,
And the noisy brood of the barnyard or by the mire of the pond-side,
And the fish suspending themselves so curiously below there, and the
beautiful curious liquid,
And the water-plants with their graceful flat heads, all became part of him.
The field-sprouts of Fourth-month and Fifth-month became part of him,
Winter-grain sprouts and those of the light-yellow corn, and the
esculent roots of the garden,
And the apple-trees cover'd with blossoms and the fruit afterward, and
wood-berries, and the commonest weeds by the road,
And the old drunkard staggering home from the outhouse of the tavern
whence he had lately risen,
And the schoolmistress that pass'd on her way to the school,
And the friendly boys that pass'd, and the quarrelsome boys,
And the tidy and fresh-cheek'd girls, and the barefoot negro boy and girl,
And all the changes of city and country wherever he went» [11, c. 416];*
*«I see plenteous waters,
I see mountain peaks, I see the sierras of Andes where they range,
I see plainly the Himalayas, Chian Shahs, Altays, Ghauts,
I see the giant pinnacles of Elbruz, Kazbek, Bazardjusi, I see the Styrian Alps, and the Karnac Alps,
I see the Pyrenees, Balks, Carpathians, and to the north the Dofrafields,
and off at sea mount Hecla,
I see Vesuvius and Etna, the mountains of the Moon, and the Red
mountains of Madagascar,
I see the Lybian, Arabian, and Asiatic deserts,
I see huge dreadful Arctic and Antarctic icebergs,
I see the superior oceans and the inferior ones, the Atlantic and Pacific,
the sea of Mexico, the Brazilian sea, and the sea of Peru,
The waters of Hindustan, the China sea, and the gulf of Guinea,
The Japan waters, the beautiful bay of Nagasaki land-lock'd in its
mountains,*

*The spread of the Baltic, Caspian, Bothnia, the British shores,
and the bay of Biscay,
The clear-sunn'd Mediterranean, and from one to another of its islands,
The White sea, and the sea around Greenland» [11, c. 175].*

Вважаємо, що вітменівські «каталоги» покликані пробудити в читачеві відчуття «космічної» широти буття, усвідомлення людської влади над безмежним, але керованим світом, що корелює не лише з оригінальною філософією митця, але й з домінуючими концептами американської культури XIX століття в цілому.

3. Лексика на позначення абстрактних понять: *soul, sadness, joy, laughter; god, deity, ether, dream, anger, muse, beauty, power, majesty, freedom, spirit, matter, happiness, equality, pride, love, faith, truth, identity, wonder, fear, dignity, good, evil, loneliness etc.* У кількісному вираженні поет здебільшого апелює до категорій, суголосних трансцендентальній філософії (наприклад, *good, evil, god, truth, matter*). Найчастіше в межах цієї категорії на рівні словника В. Вітмена простежується антиномія «душа – тіло». У цілому ж митець тяжіє до моделювання досить несподіваних семантичних конструкцій, послідовно утворюючи філософський концепт єдності духовного й матеріального:

*«I have said that the soul is not more than the body,
And I have said that the body is not more than the soul,
And nothing, not God, is greater to one than one s self is,
And whoever walks a furlong without sympathy walks to his own
funeral drest in his shroud» [11, c. 102];*
*«I am the poet of the Body and I am the poet of the Soul,
The pleasures of heaven are with me and the pains of hell are with me,
The first I graft and increase upon myself, the latter I translate
into new Tongue» [11, c. 69];*
*«Will the whole come back then?
Can each see signs of the best by a look in the looking-glass? is there
nothing greater or more?
Does all sit there with you, with the mystic unseen soul?» [11, c. 243].*

Поет вільно оперує поняттями «час» і «простір», відмовляється від категоричного розмежування добра і зла, відносними вважає категорії «щастя – нещастя», «життя – смерть», послідовно персоналізує емоційні реакції на зображуваний соціокультурний простір, загалом суб'єктивно інтерпретує закони існування природи, а процес пізнання світу трактує як невичерпний – у цьому криється джерело вітменівського оптимізму.

Зазначимо, що на рівні ідіостилю авторів збірки «Листя трави» було притаманне відчуття нескінченного колообігу матерії, спричинене активним розвитком природничих наук, що переживали розквіт у середині XIX століття. Своє захоплення науковими відкриттями він поєднав з притаманною трансценденталістам теорією ідеалізації природи в усіх її проявах. Поет рішуче

відкидає характерний для романтиків поділ об'єктів навколишнього світу на ті, які варті поетичного зображення і ті, що не входять до сфери естетично значимих. Натомість він визнає себе переконаним апологетом науково-технічного прогресу, уводячи в текстопростір поезії специфічну термінологічну лексику:

*«I accept Reality and dare not question it,
Materialism first and last imbuing.
Hurrah for positive science! long live exact demonstration!*

*Fetch stonecrop mixt with cedar and branches of lilac,
This is the lexicographer, this the chemist, this made a grammar of the
old cartouches,
These mariners put the ship through dangerous unknown seas.*

This is the geologist, this works with the scalper, and this is a mathematician.

Gentlemen, to you the first honors always!» [11, с. 72–73].

Матерія в розумінні В. Вітмена не протистоїть духовній сутності людини, а гармонійно з нею поєднується у процесі постійного розвитку. Тому і ліричний герой поетичних творів виступає не пасивним спостерігачем, а активним учасником численних подій, орієнтованих на вдосконалення щоденного життя особистості. Митець послідовно відстоює думку про одухотвореність предметного світу, освоєного людиною, декларує нерозривність зв'язку між культурно-історичним розвитком американської нації та матеріальним прогресом, що чітко простежується на лексико-семантичному рівні поезій:

*«Strange and hard that paradox true I give,
Objects gross and the unseen soul are one.
House-building, measuring, sawing the boards,
Blacksmithing, glass-blowing, nail-making, coopering,
tin-roofing,*

*shingle-dressing,
Ship-joining, dock-building, fish-curing, flagging
of sidewalks by flaggers,*

The pump, the pile-driver, the great derrick, the coal-kiln and brick-kiln,

Coal-mines and all that is down there, the lamps in the darkness, echoes,

*songs, what meditations, what vast native thoughts
looking through*

*smutch'd faces,
Iron-works, forge-fires <...>*

*<...> The brewery, brewing, the malt, the vats, every
thing that is done*

by brewers, wine-makers, vinegar-makers,

Leather-dressing, coach-making, boiler-making, rope-twisting, dis-tilling, sign-painting, lime-burning, cotton-picking, electroplating,

electro typing, stereotyping,

*Stave-machines, planing-machines, reaping-machines,
ploughing-machines, thrashing-machines, steam wagons
<...>*

*<...> The men and the work of the men on ferries,
railroads, coasters,*

fishboats, canals;

*The hourly routine of your own or any man s life,
the shop, yard, store,*

or factory,

*These shows all near you by day and night—workman!
whoever you are,*

your daily life!

*In that and them the heft of the heaviest – in that
and them far more*

than you estimated, (and far less also)

*In them realities for you and me, in them poems for you
and me,*

*In them, not yourself-you and your soul enclose all
things,*

regardless of estimation,

In them the development good –

in them all themes, hints, possibilities» [11, с. 243–244].

Висновки. За зізнанням митця, В. Вітмен завжди мріяв створити поезію, яка б не потребувала перекладу, а впливала на читача так само владно й безпосередньо, як музика. На перший погляд, подібна настанова видається парадоксальною: розмашисті, неримовані, епічні за своєю стилістичною природою рядки збірки «Листя трави» не викликають асоціацій з поняттями «милозвучний», «мелодійний». Однак глибинне занурення у стихію вітменівського вірша дозволяє зробити висновок, що американський митець зумів підпорядкувати розвиток поетичної строфи музичній композиції. Його віршів утворюють єдиний могутній потік: кожен за зразком музичної фрази є самостійною одиницею, і в той же час кожен без винятку бере участь у розвитку ідеї-мелодії. Подібно до того, як у злагодженому оркестрі максимальну свободу звучання в межах цілого отримує кожен інструмент, В. Вітмен зі строкатого хаосу багатогранної дійсності майстерно вибудовує культурологічну модель власного макрокосмосу. У ньому гармонійно поєднуються по-імпресіоністичному стрімка зміна образів у «каталогах» із зосередженим описом окремих явищ природи, схвильований монолог охопленої екстазом людини з величним спокоєм пророка, пристрасні прояви людських емоцій з філософськими роздумами. У підсумку поетові вдається реалізувати своє головне завдання: викликати в читача захоплення величними звершеннями епохи, долучити його до багатовимірного у своїх проявах світу й надихнути на осмислення важливих життєвих істин.

Література:

1. Брославська Л. Ідіостиль і концептуальна ідіосфера автора у художньому дискурсі. *Вісник ХНУ*. 2012. № 13. С. 22–27.
2. Волощук Є. Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/>.

3. Гладун З., Кульчицький І. Основні підходи дослідження індивідуального стилю письменника. *Молодий вчений*. 2019. № 11(75). С. 944–946.
4. Корнієнко А., Бугайов А. Ідіостиль автора: мовно-літературознавчий аспект. URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/>.
5. Стельмах Б. Індивідуальний стиль як об'єкт лінгвостилістичних досліджень. *Вісник Уманського педагогічного університету. Серія «Філологія (мовознавство)»*. Київ : Знання України, 2004. С. 228–233.
6. Клименко Ж. Дзеркало Америки. Використання етнокультурологічного шляху аналізу твору при вивченні збірки В. Вітмена «Листя трави». *Зарубіжна література*. 2009. № 4. С. 3–6.
7. Таранік-Ткачук І. Художні особливості та тематичне розмаїття поетичної збірки В. Вітмена «Листя трави». *Зарубіжна література в школах України*. 2016. № 7-8. С. 8–11.
8. Дуброва О. Поетичний доробок Волта Вітмена крізь призму гендерної інтерпретації. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2014. Вип. 1. С. 120–127. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
9. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль : Лілея, 1997. 264 с.
10. The Walt Whitman : Archive. URL: <https://whitmanarchive.org/>.
11. Whitman W. Leaves of Grass. Brooklyn, N.Y. 2013. 674 p. URL: <https://edisciplinas.usp.br>.

References:

1. Broslavska, L. (2012). Idiostyl i kontseptualna idiosfera avtora u khudozhnomu diskursi. [Idiostyle and conceptual idiosphere of the author in literary discourse]. *Visnyk KhNU*. № 13. p. 22-27. [in Ukrainian].
2. Voloshchuk, Ye. Indyvidualnyi avtorskyi styl, idiolekt, idiostyl: pytannia terminolohii. [Individual author s style, idiolect, idiostyle: the terminological issues]. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/>
3. Hladun, Z.; Kulchytskyi, I. (2019). Osnovni pidkhody doslidzhennia indyvidualnoho styliu pysmennyka. [The major approaches to individual writer s style research]. *Molodyi vchenyi*. № 11 (75). P. 944-946.
4. Korniienko, A.; Buhaiiov, A. Idiostyl avtora: movno-literaturoznachnyi aspekt. [Author s idiostyle: language and literary aspect]. URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/>
5. Stelmakh, B. (2004). Indyvidualnyi styl yak ob'iekt lnhvostylistychnykh doslidzhen. [Individual style as the object of linguo-stylistic researches]. *Visnyk Umanskoho pedahohichnoho universytetu. Serii «Filolohiia (movoznavstvo)»*. K. : Znannia Ukrainy, p. 228-233.
6. Klymenko, Zh. (2009). Dzerkalo Ameryky. Vykorystannia etnokulturolohichnoho shliakhu analizu tvorv pry vyvchenni zbirkv V. Vitmena «Lystia travy». [The mirror of America: Usage of ethnocultural analysis to study W. Whitman s 'Leaves of Grass']. *Zarubizhna literatura*. № 4. p.3-6.
7. Taranik-Tkachuk, I. (2016). Khudozhni osoblyvosti ta tematychne rozmaittia poetychnoi zbirkv V. Vitmena «Lystia travy». [Literary peculiarities and thematic variety of the poetic collection by W. Whitman 'Leaves of Grass']. *Zarubizhna literatura v shkolakh Ukrainy*. № 7-8. p.8-11.
8. Dubrova, O. (2014). Poetychnyi dorobok Volta Vitmena kriz pryzmu hendernoii interpretatsii. [W. Whitman s Poetic contribution through the prizm of gender interpretation]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. Vyp.1. p.120-127. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
9. Krupa, M. (1997). Lnhvistychnyi analiz khudozhnoho tekstu. [Linguistic analysis of a literary text]. Ternopil : Lileia, 264 p.
10. The Walt Whitman : Archive. URL: <https://whitmanarchive.org/>
11. Whitman, W. (2013). Leaves of Grass. Brooklyn, N.Y. 674 p. URL: <https://edisciplinas.usp.br>